

Anhte Hpe Ban Sa Lam Jaw Ai Wa - Hkristu

Hti na chyum daw - Nin. 1:26, 31-2:2. Mat. 11:28-30. Pru.31:12-17

- I. **"Hki ba la nna lit li gun ai ni yawng hte e, ngai kaw wa ma rit; ngai nanhte hpe ban sa shangun na ma de ai. Ngai gaw myit sumnung ai hte myit gyip nga nngai rai nna nye a kandang hpe hpai mu, nye a lam sharin la mu: dai rai yang nanhte a myit masin ban sa ai hkrum na ma lit dai: kaning rai nme law, nye a kandang hpai loi ai hte, nye a lit mung tsang nga li ai, ngu mu ai" - Mat.11:28-30.**
- A. Ndai shāra hta hki ba ai hte bungli gālaw ai ngu gaw jep ai tāra hte nawku mākam māsham hte seng ai rit kawp tāra ni hte seng ai jep ai tāra ni hpe hkan zing na mātu hki ba ai hte shākut shāja gālaw ai hpe sha n-ga, kāning re bungli hta mi rai rai awng dang lam lu la na mātu hki ba lit li let, shākut shāja gālaw ai lam hpe mung mādi mādun ai rai nga ai. Dai mājaw hki ba la nna bungli gālaw ai kādai mi nnga; gāloi mung lit li la nga ai.
- B. Mādu Kārai gaw Kāwa hpe shākawn kungdawn ai lam, Kāwa a lādat hpe yin la hkam la ai hte Kārai hte seng ai yaw māsing hpe ndau ai lam ni gālaw ngut ai hpang hta (kāji 25-27), Mādu gaw ndai zawn re māsha baw hpan hpe ban sa lam jaw na nga; shi hpang de sa wa na shāga nga ai.
- C. Ban sa ai lam ngu gaw hki ba la nna bungli gālaw ai hte jep ai tāra (snr) nawku mākam māsham npu hta, (snr) māgam lit lāma ma npu hta nga ai lit kaw na lawt lu shāngun ai sha n-ga, kup tsup ai simsa lam hte hpring tsup ai myit dik myit pyaw lam hpe mung mādi mādun ai.
- D.** Mādu Kārai a kandang hpe māra nna hpai ai lam ngu gaw Kāwa a ra shārawng lam hpe māra nna gunhpai ai lam rai nga ai. Dai gaw jep ai tāra (snr) nawku mākam māsham a lit lāma ma hte shādawn māsat hkrum ai lam (snr) reng hkan hkrum ai lam (snr) bungli lāma ma hte māyam shātai hkrum ai n re sha, Kāwa a ra shārawng lam hte wang da hkrum ai rai nga ai.
- E. Mādu Kārai gaw dai zawn re asak hpe asak hkrung nna, Kāwa a ra shārawng lam hta lai, kāning re lam hpe mung ahkyak n tawn wu ai. Mādu gaw tinang hkum hpe Kāwa a ra shārawng lam hpang mahkra yin la ai (Mat.26:35,42). Dai mājaw, Mādu gaw anhte hpe shi hpang kaw na shārin la na tsun ai rai nga ai.
1. Kam sham ai māsha ni gaw Mādu a kandang rai nga ai Kārai Kāsang a ra shārawng lam hpe gunhpai ai a mārang e shanhte a wenyi hta Mādu Kārai hpe hkan shābung let Mādu a kāsi kāmang hte māren Kārai Kāsang a yaw māsing mātu nga; hki ba let gālaw shāja nga ma ai - 11:29a. 1Pe.2:21.
2. Asak hkrung lam dingyang hta Kāwa hpang yin la ai hte mādat māra ai lam nga wa ai Mādu Kārai gaw anhte hpe yin la ai hte mādat māra lam nga ai tinang a asak hpe jaw da sai rai nga ai - Hpl.2:5-11. Heb.5:7-9).
3. Hkristu gaw shawng nnan Kārai - māsha rai nna, anhte gaw law la ai Kārai-māsha ni rai ga ai. Anhte gaw Kārai Kāsang hpang de Mādu a hpring hpring yin la ai hte Kārai Kāsang hpe Mādu a jāhtum htum myit dik myit pyaw shāngun lu ai lam hpe Mādu hpang kaw nna shārin la ra ai.
4. Kārai Kāsang gaw Mādu Yesu kaw nna anhte hta e bungli gālaw let nga ai, dai gaw Mādu a ningmu hta myit dik shārawng awng hpa māhtang anhte Mādu a myit ra hpe gālaw lu na mātu rai nga ai (13:20-21). Galaw mayu ai myit rai ti mung, galaw lu ai lam rai ti mung, Karai Kasang gaw shi a sharawng awng ai a marang e, anhte hta shachyen da myit dai. (Hpl.2:13)
- F. Sumnung shingdi ai lam (snr) nya ai lam ngu gaw ninghkap ai lam hpe nhkap gāsāt ai hpe tsun nna, shāgrit shānem ai ngu gaw tinang hkum tinagn, htang kāba ai lam n nga ai hpe tsun ai. Ninghkap ai lam yawng hkra hpe hkrum ai ten, Mādu Kārai gaw sumnung nna, ningdang ai lam yawng hkra hpe hkrum ai ten Mādu gaw myit māsin hta shāgrit shānem wu ai.
- G. Mādu gaw Kāwa a myit ra lam hpang tinang hkum hpe mahkra yin la nna, tinang mātu lāma ma hpe gālaw māyu ai lam (snr) tinang a mātu lāma ma hpe lu la na mātu myit māda ai lam n nga ai. Dai mājaw, kāning re mābyin māsa hta mi rai rai, Mādu gaw shi a myit māsin hta ban sa lam nga wu ai. Mādu gaw Kāwa a myit ra hpe mahkra myit dik shāngun lu ai.

- H. Mădu Kărai a kandang hpe hpai ai a mărang e mung, Mădu kaw na shărin la ai hku nna mung anhte lu la ai ban sa lam gaw anhte myit a mătu rai nga ai. Dai gaw kăta daw ban sa ai lam rai nga ai. Dai gaw măbyin măsa hta shinggan daw sha rai nga ai lăma ma n re.
- I. Anhte gaw Mădu a kăsi kămang hte mären Mădu Kărai kaw na shărin la ga ai, anhte a rudi hte seng ai asak hte nre sha bai hkrung ai lam hta anhte asak ngu ai Mădu a mărang e shărin la ai rai nga ai – Ehp.4:20-21. 1Pe.2:21.
- J. Mădu Kărai a kandang gaw Kăwa a myit ra lam rai nna, Mădu a lit gaw Kăwa a myit ra lam hpe gunhpai ai bungli rai nga ai. Dai zawn re lit gaw hpai loi ai, hka ai lam n nga ai. Dai zawn re lit gaw tsang la nna li ai lam nnga ai.
- K. Loi ai ngu ai Greek ga si gaw "jailang na mătu htap htuk ai" ngu lăchyum lu ai. Dai măjaw mai kăja ai lam, mătsan dum chye ai lam, loi ai lam, tsawra mai kăja ai lam ngu lăchyum lu nga ai.. - Ja ai lam, myit ja ai, hkyam sa nchye jaw ai, hka ai lam ni hte ninghtan shai ai.
- L. Anhte gaw Mădu Kărai a kandang (Kăwa a myit ra) hpe anhte ntsa mări nna hpai nhtawm, Mădu kaw na shărin la ai rai yang, anhte a myit ni gaw ban sa ai lam nga na rai nga ai. Kărai Kăsang a yaw măsing hte seng ai kandang gaw ndai zawn rai nga ai. Kărai Kăsang a yaw măsing hta yawng măyawng gaw li la ai lit nre sha kăbu gări lam rai nga ai.

II. Kărai Kăsang a shănu shăra hpe gaw gap ai hte seng nna gălu la ai lăbau ngut ai hpang, Pru 31.12-17 hta Lăban nhtoi hpe hkang zing na jep ai tăra hpe lang hte lang tsun da ai. Kol 2:16-17 hku nga yang, Hkristu gaw lăban nhtoi ban sa ai lam a jet ai lam rai nga ai. Mădu gaw anhte a ngut kre hpring tsup ai lam, ban sa ai lam, myit zim ai hte hpring tsup ai myit dik myit pyaw lam rai nga ai – Heb.4:7-9. Esa. 30:15a.

- A. Sum hpe gawgap ai bungli mătu mătsun ai hpang Lăban nhtoi hte seng ai hpe bang tawn ai lam gaw- Mădu Kărai gaw gawgap ai ni, bungli gălaw ai ni măhtang Mădu a mătu gălaw nga ai ten Mădu hte rau gări hku ban sa ra na hpe shărin la na mătu tsun nga ai hpe mări mărđun ai.
- B. Anhte gaw Mădu Kărai mătu gări hku gălaw ra na hpe sha chye nna Mădu hte rau gări hku ban sa ra na hpe n chye yang, Kărai hte seng ai mărkrum lam hte ninghtan shai let gălaw nga na rai nga ai.
 - 1. Kărai Kăsang gaw sănit ya ngu na nhtoi hta ban sa nga wu ai, hpa măjaw nga yang Mădu gaw shi a bungli gălaw ngut nna myit dik myit pyaw nga ai măjaw re. Kărai Kăsang a hpung shingkan gaw dan dawng ai lam nga wu ai, hpa măjaw nga yang măsha hta Mădu a hkrang nsam nga nna Mădu a ahkan aya gaw Mădu a hpyen wa, Satan hpe găsāt shămyit kau na shaman shăkyang ai lam nga săna măjaw rai nga ai. Măsha gaw Kărai Kăsang hpe hkum dan leng nna Kărai Kăsang a hpyen wa hte hpăran hpăreng ai prat lădaw dingyang, Kărai Kăsang gaw myit dik nna ban sa lu nga ai – Nin.1:26, 31-2:2.
 - 2. Dai hpang hta, sănit ya ngu na nhtoi hpe lăban nhtoi hku nna myit dum lai wa ma ai (Pru.20:8-11). Kărai Kăsang a sănit ya ngu na nhtoi gaw măsha a măhtu shawng ningnan na nhtoi rai nga ai.
 - 3. Kărai Kăsang gaw măsha a kăbu gări ai lam a mătu yawng măyawng hpe alu tsu lăjang da wu ai. Măsha gaw hpan hpăjang hkrum ngut ai hpang e, Kărai Kăsang a bungli hta gumhpawn ai lam n nga wu ai. Shi gaw Kărai Kăsang a ban sa ai lam kăta de du shang mat wa ai.
 - 4. Măsha gaw shawng ningnan bungli gălaw na mătu hpan hpăjang hkum ai nre sha Kărai Kăsang hte rau myit dik myit pyaw lam nga na hte Shi hte rau ban sa na mătu hpan da hkrum ai rai nga ai. Lăban nhtoi gaw măsha mătu gălaw da hkrum ai rai nga ai, măsha gaw lăban nhtoi a mătu gălaw da hkrum ai nre (Mrk.2:27).
- C. Pru 31:17 hta "Yehowa gaw sumsing lamu hte ginding aga hpe kru ya laman e hpan hpajang da nna, sanit ya ngu na nhtoi hta ban sa nga ai hte nsa awai la wu ai," nga tsun da ai.
 - 1. Lăban nhtoi gaw Kărai Kăsang mătu ban sa ai lam sha nrai Shi a mătu nsa awai la ai lam mung rai nga ai.
 - 2. Kărai Kăsang gaw shi a hpan hpăjang ai amu ngut ai hpang e ban sa nga wu ai. Mădu gaw shi a lăta măka ni ntsa, sumsing lămu ni, ginding aga hte asak hkrung ai lam yawng hkra, grau nna măsha hpe mări yu nna "na chying kăja nga ai" ngu tsun wu ai (Nin.1:31).
 - 3. Kărai Kăsang gaw măsha hte rau nsa awai la wu ai. Kărai Kăsang gaw măsha hpe tinang a hkrang nsam hta wenyi rawng let hpan wu ai, shăloi she măsha gaw Mădu hte rau kănawn mărđum ai

lam nga lu na rai nga ai. Dai mājaw, māsha gaw Kārai Kāsng a nsa awai la lam rai nga ai – kāji 26, 2:7. Mādun, Yhn.4:31-34.

4. Kārai Kāsang gaw shinggyim māsha hpe nhpan shi yang "brang tung" tai lai wa sai (mādun, Nin.2:18-22). Māsha gaw Mādu a mādu jan byin wa shāngun na mātu Mādu hpe hkap la lu na, Mādu hpe tsawra na, Mādu hte bang hkam hkrum na hte Mādu hpe dan leng na mātu ra shārawng wu ai (2Ko.11:2. Ehp.5:25). Htawm hpang prat lādaw hta Kārai Kāsang hta mādu jan, Yerusālem māre nnan nga na rai nna dai hpe sāgu kasha a num nnan ngu shāga ai (Shr.21:9-10).
 5. Māsha gaw Kārai Kāsang hpe hpang gāra lam shāzim ya lu nna Mādu hpe myit dik shāngun ai, n-gun ban - lu hpa zawn rai nga ai. Kārai Kāsang gaw tinang a bungli hpe shāngut kau nna ban sa hpang wa ai shāloi, māsha gaw Mādu a mǎnang hku nna Mādu hta nga wu ai.
 6. Kārai Kāsang mātu sānit ya ngu na nhtoi gaw ban sa ai lam hte nsa awai la ai nhtoi rai wu ai. Raitim, Kārai Kāsang a mǎnang rai nga ai māsha a mātu chyawm, ban sa ai lam hte nsa awai la ai nhtoi gaw shawng nnan na nhtoi rai wu ai. Māsha a shawng nnan na nhtoi gaw kābu gāra ai nhtoi rai nga ai.
- D. Anhte hta kābu gāra ai lam nlu la dingsa, Kārai Kāsang gaw anhtē hpe hpa n-gālaw shāngun ai lam gaw Kārai hte seng ai Mādung Māhkrum Māsa lāngai rai nga ai. Mādu hte rau, Mādu hpe hpring hpring kābu gāra ngut ai hpang hta, anhte gaw Mādu hte rau bungli gālaw lu ga ai.
1. Anhte gaw Kārai Kāsang hte rau gāra hku kābu gāra ra na, Kārai Kāsang shi hkum nan hpe gāra hku kābu gāra ra na, Kārai Kāsang hte gāra hku bang hkam na hpe nchye ai rai yang, Mādu hte rau gāra hku bungli gālaw nna Mādu a Kārai hte seng ai bungli hta Mādu hte gāra hku kāhkyin gumdin ra na hpe chye na n rai nga ai. Kārai Kāsang gaw tinang a bungli hta gālaw ngut kre ai lam hpe māsha gaw kābu gāra ai lam rai nga ai.
 2. Pentikoti shāni hta sāpe ni gaw wenyi hte bang hkam hkrum ma ai, dai gaw shanhte Mādu Kārai a kābu gāra ai lam hte bang hkam hkrum ai lam hpe tsun ai. Shanhte gaw wenyi hte bang hkam hkrum ai mājaw, kāga māsha ni gaw shanhte tsābyi ntsin hte nang nga ai ngu shādu ma ai – Kas.2:4a, 12-13.
 3. Kāja teng teng, shanhte gaw sumsing hte seng ai tsābyi ntsin a kābu gāra ai lam hte hpring nga ai re. Shanhte gaw ndai kābu gāra lam hte bang hkam hkrum ai shāloi she Mādu hte lāngai sha byin ai lam hta Kārai Kāsang hte rau bungli gālaw na mātu npawt hpang wa ai rai nga ai. Pentikoti shāni gaw nhtoi bat mǎtsat ngu na a shawng nnan shāni re. Dai mājaw, Pentikoti shāni hte seng nna shawng nnan na nhtoi a mādung mǎhkrum lam hpe anhte mu lu ai.
 4. Dai gaw Kārai Kāsang mātu gālaw ai lam hte ban sa ai lam rai timung, māsha mātu ban sa ai lam hte gālaw ai ginlam rai nga ai.
- E. Sum hpe gaw gap na mātu bungli hte shingaw da ai Hpung hpe gawgap na mātu Kārai Kāsang a Kārai hte seng ai bungli hpe gālaw ai lam hta e, anhte gaw Kārai Kāsang a māsha ni re lam hte Mādu hpe ra nga ai lam mādi mādun ai māsāt kumla hpe la lang ra ai. Dai shāloi anhte gaw Kārai Kāsang hte rau lāngai sha byin ai a mǎrang e Kārai Kāsang mātu sha n rai; Shi hte rau mung bungli gālaw lu ai atsam nga na rai nga ai. Mādu gaw gālaw na mātu anhte a n-gun ja ai lam hte shākut shāja gālaw na mātu anhte a n-gun byin wa na rai nga ai.
1. Anhte gaw Kārai Kāsang a māsha ni rai nna, anhte a kābu gāra lam, n-gun ja ai lam, atsam hte yawng mǎyawng byin na mātu Mādu hpe anhte ra kādawn ai māsāt kumla hpe la lang ra ai. Shāloi she anhte gaw Mādu hpe tsawra hkungga na hte hpung shinggang dan leng na Mādu a mātu dangdi lu ai atsam nga na rai nga ai.
 2. Lāban nhtoi ngu gaw anhte Kārai Kāsang mātu n-gālaw shi yang, Kārai Kāsang hpe kābu gāra nna Mādu hte bang hkam hkrum ra ai lam hpe tsun ai. Petru gaw kǎta hta bang ya ai Kārai Kāsang, kǎta hta bang ya ai wenyi hte kābu gāra shiga hpe htawn tsun lai wa ai. Dai mājaw, Petru gaw Kārai Kāsang a mǎgam gun mǎnang re hpe shi a kābu gāra shiga tāra hkaw tsun ai lam gaw Kārai Kāsang mātu tsawra hkungga ai hte hpung shinggang rai nga ai lam māsāt kumla lāngai nga wu ai – kāji 14.
 3. Kārai Kāsang a māsha ni hku nna, anhte gaw Kārai Kāsang hte rau ban sa ai lam, Kārai Kāsang hpe kābu gāra ai lam hte Kārai Kāsang hte shawng nnan bang hkam hkrum ai māsāt kumla hpe lang nna, dai hpang anhte hpe bang ya ai dai Mādu hte rau gālaw ra nga ai. Dai hta n-ga, anhte

gaw Kărai Kăsang hte rau gălaw ai sha nrai Kărai Kăsang hte lăngai sha tai nga ai ni hku nna mung gălaw ai lam rai nga ai.

4. Kărai Kăsang a măsha ni hpang anhte tsun shăga ai hta e, anhte a Mădu Kărai gaw anhte a n-gun ja lam, anhte a atsam hte mungga hpe măgam gun na mătu anhte a yawng măyawng re ngu ai măsat kumla hpe lang na mătu găloi mung shăkut ra ai – 2Ko.13:3. Kas.6:4.
- F. Lăban nhtoi hpe hkang zing ai lam gaw htani htana myit hkrum lam (snr) ga shăka mung rai nna, dai gaw anhte Mădu hpe shawng nnan kăbu găra ai lam hte Mădu hte bang hkam hkrum ai hku nna mung, dai hpang Mădu mătu, Mădu hte rau, Mădu hte lăngai sha byin ai hta gălaw ai hku nna mung Mădu hte lăngai sha tai nga na lam Kărai Kăsang hpe păhkam hkam ai lam rai nga ai – Pru.31:16.
 1. Mădu hpe kăta de lu la ai lam hte Mădu hpe lu ai lam hte sha ai lam a jaw e kăbu găra ai lam nga ai sha Mădu Kărai mătu anhte hkum nan hte gălaw ai lam gaw myit tsang ra ai ginlam lăngai rai nga ai – mădun, 1Ko.12:13. Yhn.6:57.
 2. Petru gaw Pentikoti shăni e htawn tsun nga yang, Yesu hpe kăta lam hte seng ai hku nna shanglawm kădaw măzum nga ai lam, Mădu hpe lu nga ai lam hte sha nga ai re.
- G. Lăban nhtoi gaw shăchyo shăpra ai lam mung rai nga ai (Pru.31:13). Anhte gaw Mădu Kărai hpe kăbu găra nna Mădu hte rau, Mădu mătu hte Shi hte lăngai sha tai nga ai a mărang e gălaw ai shăloi, shi hte shi shăchyo shăpra hkrum ai, hkrat sum ai lam yawng hkra kaw na Kărai Kăsang hpang de lak san kăran da hkrum ai lam hte shinggyim rudi măsa sa ai lam yawng hkra hpe mălai bang na Kărai Kăsang hte byawng shang hpring tsup ai lam nga ma ai.
- H. Hpung sak hkrung lam hta anhte gaw Mădu Kărai hpe shawng nnan kăbu găra ai lam nga ai sha, Mădu Kărai hte lăngai sha byin ai a mărang e Mădu Kărai hpe n daw jaw ai sha lawng lam law wa hpe lu gălaw chye nga ai. Dai zawn re daw jau ai hpan gaw wenyi măsa si ai lam hte hkumhkrang hta kădaw măzum lam daw hka mat ai măhtai hpe byin pru shăngun ai (kăji 14-15).
- I. Kărai Kăsang a shănu shăra hte mătut măhkai ai arai yawng măyawng gaw anhte hpe ginlam lăngai hpang woi awn ya ai – dai gaw lăban nhtoi hte rau de ban sa ai lam hte Mădu Kărai a nsa awai ai ginlam rai nga ai. Hpung sak hkrung lam hta anhte gaw Sum hta nga nna, Sum gaw anhte hpe ban sa ai lam, Kărai Kăsang a yaw măsing hte Mădu gălaw ngut da sai lam ni hpe kăbu găra ai lam de woi awn ya ai.
- J. Sum hte de a arung arai yawng hkra hpe gaw gap ai bungli (Hpung hpe gaw gap na mătu Mădu Kărai a bungli hte shingdaw ai lam) gaw Kărai Kăsang hpe kăbu găra ai hte npawt hpang ra nna, Kărai Kăsang hpe kăbu găra ai hte aten lădaw lăpran ni hta nsa awai hte rau shawng de mătut sa ra ai. Ndai gaw anhte dinghkrai n-gun atsam hte Kărai Kăsang mătu gălaw ai lam n re sha, Mădu hpe kăbu găra ai lam hte Mădu hte lăngai sha tai ai hte gălaw ai lam hpe mădi mădun na rai nga ai. Dai gaw anhte a wenyi hta kăta ban sa lam ngu ai Hkristu hte rau lăban nhtoi a mădung măhkrum hpe hkang zing ai lam rai nga ai.